

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 16/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om tillsyn över fartygssäker- heten

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 oktober 2010 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (RP 196/2010 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Anna Sotaniemi, kommunikationsministeriet
- direktör Matti Aaltonen, Trafikverket
- enhetschef Tapio Gardemeister, Trafiksäkerhetsverket
- överinspektör Silja Hallenberg, Gränsbevakningsväsendet

- ordförande Jan Vikström och vice ordförande, sjökapten Tapani Voionmaa, Finlands Skeppsmäklarförbund rf
- biträdande direktör Kirsti Tarnanen-Sariola, Finlands Hamnförbund
- sjökapten Jouko Santala, Hamnoperatörerna
- funktionär Ilpo Minkkinen, Finlands Sjömans-Union rf
- specialsakkunnig Niklas Rönnerberg, Rederierna i Finland.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Finlands Maskinförbunds rf
- Finlands Skeppsbefälsförbund rf
- Finlands miljöcentral.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen att lagen om tillsyn över fartygssäkerheten ändras. Genom propositionen genomförs de bestämmelser i direktivet om hamnstatskontroll som förutsätts i den nationella lagstiftningen. Direktivet är en del av Europeiska unionens så kallade tredje sjösäkerhetspaket.

Genom den föreslagna lagen ska inspektionssystemet i fråga om utländska fartyg ändras så att inspektionerna i första hand riktar sig till fartyg som är förknippade med en stor säkerhets-

risk. Avsikten är att inspektionssystemet effektiviseras så att återkommande och allt strängare tillsynsåtgärder i sista hand leder till att fartygets tillträde till hamnar i Europeiska unionen kan vägras permanent. Syftet med detta är att minska antalet undermåliga fartyg som går i trafik på unionens vatten och att på så sätt minimera de risker som dessa fartyg medför för sjö- och fartygssäkerheten samt för den marina miljön.

Lagförslaget innehåller myndighetsåtaganden som hänför sig till det förnyade inspektions-

systemet och dess funktioner. Till lagen fogas dessutom sådana centrala definitioner som ingår i direktivet samt en förteckning över de internationella konventioner vars krav på överensstämmelse övervakas med hjälp av direktivet. Dessutom föreslås det att lagens hänvisningar till an-

dra författningar uppdateras och att i lagen stryks bestämmelser som överlappar med bestämmelserna i lagen om fartygs tekniska säkerhet och säker drift av fartyg som trädde i kraft den 1 januari 2010.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2011.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Sammanfattningsvis finner utskottet propositionen nödvändig och lämplig. Följaktligen tillstyrker utskottet, men med följande ändringar och kommentarer.

Genom propositionen genomförs direktiv 2009/16/EG om hamnstatskontroll nationellt. Det ingår i det så kallade tredje sjösäkerhetspaketet. Målet med paketet är att minska de risker som sjöfarten innebär för fartygstrafik, människor och miljö och att ge fartyg som seglar under europeisk flagg större konkurrenskraft.

Utskottet välkomnar och anser effektivare hamnkontroller vara nödvändiga. Det kan göras genom översyner av kontrollerna av utländska fartyg genom fokusering på i synnerhet undermåliga fartyg som är en stor säkerhetsrisk. Propositionen tillåter att högriskfartyg vägras tillträde till hamnar i EU. Avsikten är att minska trafiken med undermåliga fartyg i EU:s farvatten. I och med att kontrollsyste-
met ska basera sig på en riskbedömning kan man förbättra både sjösäkerheten och skyddet av den marina miljön.

Utskottet noterar att man dels ska inspektera att fartygsbestämmelserna följs, dels att bland annat arbetarskyddsbestämmelserna i ILO:s konvention från 2006 om arbete till sjöss efterlevs. Konventionen föreskriver om till exempel bostad och arbetsmiljö för sjöfolk. Bland annat på grund av dessa bestämmelser välkomnar utskottet förslaget att myndigheten inte ska ge ut namnet på den som anmäler brott mot bestämmelserna. De sakkunniga framhöll också att mänskliga faktorer som trötthet kan vara av avgörande betydelse för sjösäkerheten. De föreslagna bestämmelserna om ersättningsskyldig-

het för företrädare för och ägare till ett fartyg och redaren och företrädare för denne grundar sig på artikel 28 i PSC-direktivet.

Det är av största vikt för ett fungerande system att informationen mellan tillsynsmyndigheterna i medlemsstaterna fungerar väl vid inspektionerna. Enligt vad utskottet har erfart lagras informationen i gemensamma databaser som tillsynsmyndigheterna i alla medlemsstater har åtkomst till i realtid.

Utskottet föreslår en del förtydligande bestämmelser.

Finland och IMO:s revisionsprogram

Fartyg i gott skick, dvs. fartyg som har klarat alla inspektioner, eller som är flaggade i en stat som följer Internationella sjöfartsorganisationens (IMO) frivilliga revisionsprogram bör enligt direktivet belönas genom att inspekteras mer sällan.

Det är beklagligt att Finland inte har anhållit om att gå med i IMO:s revisionsprogram. I och med att Finland som flaggstat inte har genomgått det frivilliga revisionsprogrammet är det inte säkert att finskflaggade fartyg kan utnyttja de kostnadsvinster och andra fördelar i EU-hamnar som fartyg i lägre riskklasser har av att inspekteras mer sällan. Det hänger samman med att revisionen är en viktig faktor vid riskklassificeringen vid sidan av fartygets skick.

Detaljmotivering

Ingressen. Utskottet preciserar ingressen på grund av 14 c §.

14 c §. Förbud mot tillträde till hamn. För tydlighetens skull föreslår kommunikationsutskottet att 14 c delas upp på flera paragrafer, 14 c—h §. De ska gälla förbud första gången (14 c §), andra gången (14 d §) och tredje gången (14 e §) plus förbud i vissa andra situationer (14 f §), permanent förbud (14 g §) och procedurer vid förbud (14 h §). Dessutom föreslår utskottet att rubriken i 14 c § ändras och att 14 d—h § får en del preciseringar och lagtekniska justeringar.

18 §. Begäran om omprövning och besvär. På grund av ändringarna i 14 c § ändras laghänvisningen i 4 mom.

19 §. Inverkan av begäran om omprövning eller ändringssökande på beslutet. På grund av ändringarna i 14 c § ändras laghänvisningen i 1 mom. 2 punkten.

21 a §. Ersättande av kostnader. På grund av ändringarna i 14 c § ändras laghänvisningen i 3 mom. Vidare förtydligar utskottet formuleringen så att det framgår att det gäller kostnaderna för inspektioner när beslut om förbud mot tillträde upphävs.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

*godkänner lagförslaget med ändringar
(Utskottets ändringsförslag).*

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om tillsyn över fartygssäkerheten

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om tillsyn över fartygssäkerheten (370/1995) 2 § 1—3, 5—7, 9 och 10 punkten, 12 punkten underpunkt a, 13, 14, 17 och 20—24 punkten, 4 § 1 mom. 1 punkten, rubriken för 2 kap., 5 §, rubriken för och det inledande stycket i 6 § och 6 § 5 punkten, 7 och 8 §, 9 § 1 mom., 11 a—11 c §, den svenska språkdräkten i rubriken för 14 §, 14 § 1 och 3 mom., 14 b § 1 och 3 mom., den svenska språkdräkten i 14 b § 2 mom., 14 c §, den svenska språkdräkten i rubriken för 5 kap. och för 18 § samt i 18 § 1—3 mom., 18 § 4 mom., 19 och 20 §, 21 a § 1 och 3 mom. samt den svenska språkdräkten i 21 a § 2 och 4 mom. och i 23 § 8 och 10 punkten,

av dem 2 § 1 punkten sådan den lyder i lag 1679/2009, 2 § 2, 3, 7 och 9 punkten, 12 punkten underpunkt a samt 13, 14 och 17 punkten sådana de lyder i lag 55/2002, 2 § 5, 6, 10 och 20—24 punkten, 7 och 11 a—11 c §, den svenska språkdräkten i rubriken för 14 §, 14 § 1 och 3 mom., 14 b § 1 och 3 mom., den svenska språkdräkten i 14 b § 2 mom., 14 c §, 18 § 4 mom., 19 §, 21 a § 1 och 3 mom. samt den svenska språkdräkten i 21 a § 2 och 4 mom. och i 23 § 8 och 10 punkten sådana de lyder i lag 543/2004, 5 §, 6 § 5 punkten, 9 § 1 mom. och den svenska språkdräkten i 18 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1293/2009, den svenska språkdräkten i rubriken för 5 kap. och för 18 § samt i 18 § 3 mom. sådana de lyder i lag 1251/1997 samt den svenska språkdräkten i 18 § 2 mom. sådant det lyder i lag 586/1996, samt

fogas till 2 §, sådan den lyder i lagarna 55/2002, 543/2004 och 1679/2009, nya 25—35 punkter, till 3 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1679/2009, ett nytt 4 mom., till 11 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., och till lagen nya 11 d, 11 e och 14 d—h § som följer:

2—4 §
(Som i RP)

2 kap.

Myndigheten och dess uppgifter

5—9 §
(Som i RP)

3 kap.

Konstaterande av fartygssäkerheten och förhandsmeddelande om fartyg

11, 11 a—e, 14 och 14 b §
(Som i RP)

14 c §

Första förbudet mot tillträde till hamn

(1 och 2 mom. som i RP)
(3—10 mom. utesl.)

14 d § (Ny)

Andra förbudet mot tillträde till hamn

Om tillsynsmyndigheten håller kvar ett utländskt fartyg i en hamn eller vid en ankarplats och fartyget tidigare har meddelats ett (1) tillträdesförbud och de villkor som anges i 14 c § 1 mom. 1 eller 2 punkten uppfylls, ska tillsynsmyndigheten vägra fartyget tillträde till hamnen eller ankarplatsen.

Tillsynsmyndigheten ska på ansökan av fartygets ägare eller redaren upphäva tillträdesförbudet enligt 1 mom. tidigast 12 månader från det att förbudet utfärdades, om fartygets ägare eller redaren lägger fram bevis på att fartyget vid den tidpunkten uppfyller de villkor som anges i punkterna 3—9 i bilaga VIII till PSC-direktivet.

14 e § (Ny)

Tredje förbudet mot tillträde till hamn

Om tillsynsmyndigheten håller kvar ett utländskt fartyg i en hamn eller vid en ankarplats och fartyget har meddelats två tidigare tillträdesförbud, ska tillsynsmyndigheten vägra fartyget tillträde till hamnen eller ankarplatsen.

Tillsynsmyndigheten ska på ansökan av fartygets ägare eller redaren upphäva tillträdesförbudet enligt 1 mom. tidigast 24 månader från det att förbudet utfärdades, om fartygets ägare eller redaren lägger fram bevis på att

1) fartygets flaggstat inte finns på den svarta eller grå lista som offentliggörs av Europeiska kommissionen varje år,

2) fartyget har sådana lagstadgade certifikat och klasscertifikat som utfärdats av den behöriga myndigheten eller av ett erkänt klassificeringssällskap i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som undertecknat Paris MOU,

3) det bolag som förvaltar fartyget uppvisar en hög prestationsnivå som bestäms på grundval av graden av brister och kvarhållandefrekvensen hos bolagets fartyg, och

4) fartyget uppfyller villkoren i punkterna 3—9 i bilaga VIII till PSC-direktivet.

14 f § (Ny)

Permanent förbud mot tillträde till hamn

Fartyg som inte uppfyller villkoren enligt 14 e § 2 mom. 1—4 punkten inom 24 månader från det tredje tillträdesförbud som avses i 14 e § ska av tillsynsmyndigheten permanent vägras tillträde till finska hamnar och ankarplatser.

Om tillsynsmyndigheten håller kvar ett utländskt fartyg i en hamn eller vid en ankarplats och fartyget har meddelats tre tidigare tillträdesförbud, ska tillsynsmyndigheten permanent vägra fartyget tillträde till finska hamnar och ankarplatser.

14 g § (Ny)

Förbud mot tillträde till hamn i vissa andra fall

Tillsynsmyndigheten ska vägra ett utländskt fartyg som går till sjöss tillträde till en hamn eller ankarplats, om fartyget i de fall som avses i 14 § 4 mom. och i artikel 21.4 i PSC-direktivet inte uppfyller de villkor som tillsynsmyndigheten eller de behöriga myndigheterna i en annan inspektionshamn i medlemsstaten har ställt eller vägrar iakttäta tillämpliga krav i konventionerna genom att inte anlöpa reparationsvarvet.

Tillträde till hamnen ska vägras tills fartygets ägare eller redaren har lagt fram bevis på att fartyget uppfyller alla de krav som gäller enligt konventionerna och den tillsynsmyndighet som konstaterat bristerna på fartyget eller de behöriga myndigheterna i den medlemsstat som konstaterat bristerna på fartyget har godkänt bevisen.

14 h § (Ny)

Procedurer vid förbud mot tillträde till hamn

Beslutet om tillträdesförbud gäller omedelbart efter att det utländska fartyget har meddelats tillstånd att lämna den hamn eller ankarplats där det har kvarhållits och där tillträdesförbudet har utfärdats.

Om en behörig myndighet i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i en stat som har undertecknat Paris MOU har vägrat ett utländskt fartyg tillträde till en hamn eller ankarplats i staten, ska tillsynsmyndigheten kontrollera att fartyget inte ges tillträde till en finsk hamn eller ankarplats.

Trots att kriterierna för tillträdesförbud är uppfyllda kan tillsynsmyndigheten i enskilda fall tillåta att ett fartyg anlöper hamn i fall av force majeure, på grund av säkerhetsaspekter som är klart viktigare, för att rätta till brister eller för att avlägsna förorenings- eller smittorisk, om fartygets ägare, redaren eller befälhavaren har vidtagit lämpliga åtgärder för att säkerställa ett säkert anlöp till hamnen och de har godkänts av tillsynsmyndigheten.

18 §

Begäran om omprövning och besvär

Begäran om omprövning ska framställas och besvär anföras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet. Begäran om omprövning ska dock framställas inom 14 dagar från den dag då befälhavaren eller redaren har fått kännedom om det beslut om kvarhållande som avses i 14 eller 14 b § eller det tillträdesförbud som avses i 14 c—h §.

19 §

Inverkan av begäran om omprövning eller ändringssökande på beslut

Om inte den som avgjort en begäran om omprövning eller besvärsmyndigheten beslutar något annat utgör en begäran om omprövning eller anförande av besvär inget hinder för

- (1 punkten som i RP)
- 2) verkställande av sådana tillträdesförbud som avses i 14 c—h §, eller
- (3 punkten som i RP)
- (2 mom. som i RP)

20 §
(Som i RP)

21 a §

Ersättande av kostnader

- (1 mom. som i RP)

Fartygets ägare eller redaren är skyldig att ersätta kostnaderna för inspektioner i samband med beslut att upphäva ett tillträdesförbud enligt 14 c § 2 mom., 14 d § 2 mom. och 14 e 2 mom. 4 punkten och 14 g § 2 mom.(utesl.).

KoUB 16/2010 rd — RP 196/2010 rd

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Helsingfors den 10 november 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Martti Korhonen /vänst
vordf. Saara Karhu /sd
medl. Leena Harkimo /saml
Kalle Jokinen /saml
Jyrki Kasvi /gröna
Risto Kuisma /sd
Lauri Kähkönen /sd

Mats Nylund /sv
Pentti Oinonen /saf
Markku Pakkanen /cent
Lyly Rajala /saml
Janne Seurujärvi /cent
Ilkka Viljanen /saml
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Juha Perttula.